

Til: Moe Ola Borten
Fra: EIE og HFI
Kopi:

Dato: 13. mars 2022
Saksnr.: 21/5579-
Saksbehandler: Ellinor Dalbye Kasahara

Oppsummering fra forsknings- og høyere utdanningsministerens deltakelse på styremøte i Norges forskningsråd 10. mars 2022

Deltakere fra KD: forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe, politisk rådgiver Signe Bjotveit, konst. departementsråd Eivind Heder, ekspedisjonssjef Maria T. Storeng, ekspedisjonssjef Anne Line Wold, avdelingsdirektør Marthe Nordtug, fagdirektør Ellinor Dalbye Kasahara

Deltakere fra Forskningsrådet: Styret, adm.dir. Mari Sundli Tveit, øvrig toppledergruppe

Det var avtalt to hovedtemaer, som utgjorde et eget punkt på dagsorden for styremøtet:

1. Økonomi- og virksomhetsstyring og oppfølging av DFØs rapport
2. Arbeidet med å sikre økt fleksibilitet i forskningsbevilgningene

1. Økonomi- og virksomhetsstyring og oppfølging av DFØs rapport

Statsråden viste til sin informasjonsplikt overfor Stortinget og sitt ansvar for å følge opp at Stortingets bevilgningsreglement blir fulgt. Han viste videre til det forrige møtet med styret høsten 2021 der styret forsikret at Forskningsrådet overholdt bevilgningsreglementet. Siden møtet, har Kunnskapsdepartementet mottatt notat fra DFØ om Forskningsrådets praksis for bruk av avsetninger sett opp mot Stortingets bevilgningsreglement og økonomiregelverket i staten. Notatet er tydelig på at Forskningsrådet som nettobudsjettert virksomhet kan overføre tilskuddsmidler fra ett år til et annet, men det er noen begrensninger for hva som ligger i denne fullmakten. Notatet konkluderer med at Forskningsrådets praksis for bruk av avsetninger med likviditetsstyring på enkelte områder overskrider de rammene som regelverket setter. Kravene i bevilgningsreglementet og økonomiregelverket må overholdes. Statsråden understreket sin forventning om at Forskningsrådet sikre at praksis blir i overensstemmelse med gjeldende regelverk og at rådet generelt må utvise stor profesjonalitet i sin økonomistyring. Stortingets bevilgningsvedtak er styrende for hvilket handlingsrom rådet har.

Administrerende direktør i Forskningsrådet, Mari Sundli Tveit, adresserte statsrådens spørsmål i en egen presentasjon og viste til at Forskningsrådet siden 2017 har fått suksessive engangskutt i inntektene på totalt 1,7 mrd. kroner samtidig med en føring om å opprettholde aktivitetsnivået. Styret ved leder bekreftet at styret arbeider med å sikre god likviditetsstyring i henhold til forpliktelser som går over lengre tid. Avklaringene som DFØ-notatet gir, tydeliggjør rammene for dette arbeidet. Forskningsrådet pekte på at de

har langsiktige forpliktelser på om lag 34 mrd. kroner over fire-fem år ettårige budsjetter, noe som gir en krevende situasjon. Riksrevisjonen har ikke hatt anmerkning eller kommentar til Forskningsrådets regnskaper og økonomistyring. I lys av tildelingsbrevet for 2022 har administrasjonen anbefalt styret et 20 % nedtrekk i langtidsbudsjettet. Styret vedtok i oktober 2021 at administrasjonen skulle vurdere korrigerende tiltak med sikte på å styre likviditeten iht. økonomiregelverket. I lys av tildelingsbrevet for 2022 og presiseringene i DFØ sin rapport vil administrasjonen legge fram en sak for styret med oppdatert langtidsbudsjett og nødvendige tiltak.

Oppfølgingspunkter:

- **Forskningsrådet kan ikke utbetale midler i strid med Stortingets bevilgningsvedtak. Denne praksisen vil opphøre umiddelbart.**
- **KD vil konkret følge opp gjennom styringsdialogen og etatsstyringen. I dialog med rådet vil KD se nærmere på mulige løsninger og konsekvenser av disse. Oppfølgingen vil etter planen behandles i forbindelse med RNB 2022 og legges fram for Stortinget.**
- **Forskningsrådet vil fortsatt styrke og utvikle sin økonomistyring og kvaliteten i de beslutningsgrunnlag som sendes departementet. KD vil følge dette opp videre i etatsstyringen framover.**

2. Arbeidet med å sikre økt fleksibilitet i forskningsbevilgningene

Statsråden viste til at han, i likhet med Forskningsrådet, er opptatt av å se forskningsbevilgningene i sammenheng og skape mer fleksibilitet i disponeringen av disse bevilgningene. Krevende forsknings- og innovasjonsløp fordrer tverrsektorielt samarbeid og koordinerte satsinger på tvers av både virkemiddelaktører og departementer og fagmiljøer. Departementet anerkjenner at dagens system med finansiering over et stort antall kapitler og poster medfører mange og til dels detaljerte føringer, noe som gjør det krevende for Forskningsrådet å holde avsetningene nede. KD ønsker en bred tilnærming til dette og vil se på alternative måter for finansiering av Forskningsrådet.

Samtidig understreket statsråden at større økonomiske fullmakter også krever tillit til at Forskningsrådet forvalter fullmaktene på en god og forsvarlig måte, hos departementene, og i det politiske systemet for øvrig. Dette fordrer høy kvalitet på økonomistyringen i Forskningsrådet. Det må samtidig være en aktivitetsstyring som er jevn og forutsigbar for forskningsmiljøene. Utfordringene knyttet til Stim-EU er et eksempel på hvorfor dette er viktig.

Forskningsrådet ved styreleder understreket at styret over tid har vært opptatt av å følge signalene fra departementet om å få redusert avsetningene og fokusere på den nødvendige fleksibiliteten for å holde forskningen i gang. Forskning er per definisjon langsiktig, og langsiktighet i finansieringen er avgjørende for å skape forutsigbarhet for forskningsmiljøene. Dette kan være krevende å balansere med kravene i regelverket og behovet for å ikke ta for stor risiko. Det er fortsatt nødvendig å ha noen midler ved årsslutt, og dersom dette skal gjelde for alle postene Forskningsrådet mottar bevilgning over, vil dette igjen føre til at avsetningene øker.

Oppfølgingspunkter:

- **KD vil se nærmere på mulighetene for økt samordning av forskningspolitikken og økt fleksibilitet for forskningsbevilgningene.**